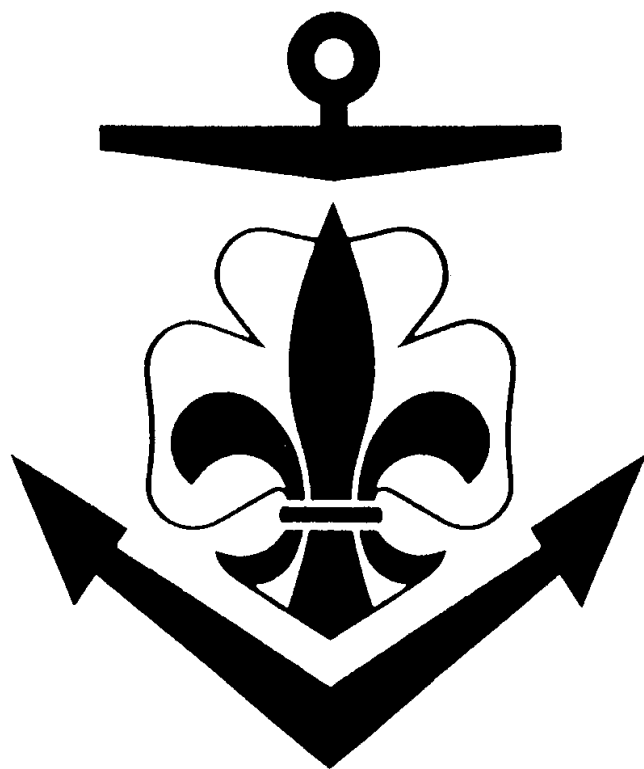

SIKKERHET

VED BRUK AV BÅTER

I SPEIDERARBEIDET

REGLER FOR BÅTBRUK I SPEIDERARBEIDET I NORGE

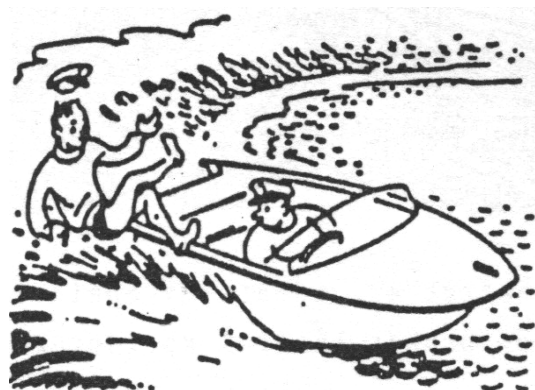
1. Disse reglene gjelder for alle speidergrupper som bruker båter i programmet sitt. Reglene gjelder både for båter som gruppen eier, og båter som lånes eller leies. Reglene gjelder ikke når speiderne / gruppa betaler for turer med rutegående båter eller båter som er underlagt offentlige godkjenningsordninger.
2. Før avgang skal båten og ansvarshavendes navn, planlagte seilingsrute, tider for planlagt avgang og hjemkomst meddeles ansvarshavende leder, og føres inn i en seilingsjournal som legges igjen på land. For lengre tokt etableres et meldesystem til land, f.eks. fast tid hvert døgn.
3. Den enkelte speidergruppe har rederansvar for egne båter. Dette ansvaret omfatter:
 - at båtene holder den standard som NSF bestemmer
 - at båtene bemannes med kvalifisert mannskap etter NSF's regelverk.
4. Alle båter skal ha ansvarsforsikring og om det er lån på båten, kasko. Speidere og ledere skal være ulykkesforsikret.
5. Skipperen om bord har skipperansvar. Dette innebærer:
 - at båt, mannskap og utstyr tilfredsstiller NSF's regler, og at båten er sjødyktig
 - at båten seiles i fastsatt fartsområde.
6. Maskindrevne speiderfartøyer som leies ut til passasjerbefordring skal være godkjent av Skipskontrollen. Skipper skal ha tilsvarende offentlig godkjenning. Unntak er hvis fartøyet ved enkelt leilighet fører passasjerer i beskyttet farvann. Seilbåter mindre enn 25 brt. eller 15 meter trenger ingen offentlige sertifikater.
7. Skippersertifikat gis for en bestemt båt/båttype og gis for et bestemt farvann. Sertifikatene gis for 5 år av gangen, og kan fornyes. Sertifikatkravene finnes i «Aktivitetsmerker for speidere» og Loggbok for sjøspeidere». Speidersertifikatene gjelder bare for båter der offentlige sertifikater ikke er obligatorisk. Oversikt over fartsområder, aldersbestemmelser, fartstid etc. finnes i heftet «Sikkerhet ved bruk av båter i speiderarbeidet».
8. Gruppen oppnevner en kvalifisert person til å kontrollere sertifikater, båter og utstyr. Det kan også søkes hjelp hos Skipskontrollen.
9. Gruppen utarbeider sjekklister for sjødyktighet, flytemidler og utstyr for hver båt. I heftet «Sikkerhet ved bruk av båt i speiderarbeidet» er det en sjekklister som kan tilpasses ulike båter. Det utføres årlige og 5-årige kontroller av alle båter. Sjekklister sendes NSF når kontrollen er utført

ALLTID BEREDT

**Utgitt av: Norges speiderforbund
St. Olavsgate 25, Oslo**

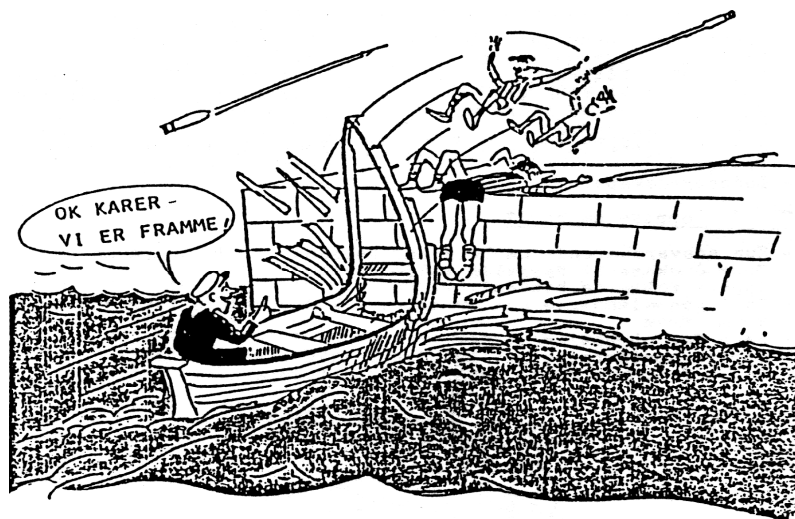
Tlf: 22 99 22 30
Faks: 22 99 22 50

Januar 2009: Digital utgave

BÅTBRUK - ANSVAR

Det ligger i speidingens natur at det må stilles spesielle og til dels strenge sikkerhetskrav for ferdsel i båt på grunn av den risiko som tross alt alltid er til stede på sjøen. De ledere som driver sjøspeiderarbeid, påtar seg et stort ansvar - et ansvar som hele speidersaken er med på å bære. Når foreldrene sender sine speidere med på tur i båt, skal de kunne være trygge på at det ombord er speidere og/eller ledere som på alle måter er skikket til å ha ansvaret for båten og de som er ombord, og at båt og utstyr er i forsvarlig stand. Speidere/ledere må derfor inneha nødvendige sertifikater, og båtene gjennomgått kontroll.

Hvorfor stille krav?

- Sikkerhetshensyn
- Gi størst mulig utbytte av båtbruken
- Godt renommé

Hvem stiller krav?

- Du selv
- Kameratene som er med om bord
- Lederstaben i gruppen
- Speiderforbundet
- Foreldrene
- Allmennheten

Hvilke krav stilles for ansvarshavende?

- Praktiske kunnskaper i båtbruk
- Teoretiske sjøkunnskaper
- Erfaring i båtbruk
- Speidermessig framferd
- Ha tillit hos de andre om bord
- Kunne gi en ordre
- Sikker og bestemt i sin framferd
- Lederegenskaper
- Ikke være redd for å gjøre en jobb selv
- Ikke være redd for å handle
- Moden, kunne ta beslutninger
- Kunne bedømme en situasjon riktig
- Leder også under ugunstige værforhold
- Alder

Hvordan opptre om bord?

- Kun ansvarshavende om bord har kommandoen, de andre må følge ordre
- Prøv å skape et hyggelig miljø om bord
- Opptre rolig og bestemt
- Ta ingen sjanser - det er bedre å komme senere fram enn ikke komme fram
- Sørg for at båt og utstyr er i orden
- Opptre speidermessig - og ikke vær til sjenanse for utenforstående
- Noter feil som måtte oppstå, slik at de kan bli rettet.

REDERANSVAR

Den enkelte speidergruppe har rederansvar for egne båter.

Dette ansvaret innebærer

- at båtene må holde den standard som Norges speiderforbund bestemmer
- at båtene bemannes med kvalifisert mannskap, bl.a. med skipper og maskinsjef som innehar sertifikater etter Norges speiderforbunds regler.

Aller speiderbåter skal ha ansvarsforsikring.

Speidere og ledere skal være ulykkesforsikret.

SKIPPERANSVAR

Skipperen om bord har ansvar for

- at båt, utstyr og mannskap tilfredsstiller gjeldende bestemmelser, og at båten er i sjødyktig stand.
- at fartøyet brukes i fastsatt fartsområde.

TILLATELSE TIL BÅTBRUK

Før en tur skal båtens navn, ansvarshavende, hvem som er med, planlagt seilingsrute, avgangstid og planlagt hjemkomsttid meddeles ansvarshavende leder og innføres i seilingsjournal, som legges igjen på land.

For lengre turer og tokt skal det etableres et fast meldesystem til land, f.eks. hvert døgn, i forbindelse med lange havstrek, o.l.

UTLEIE

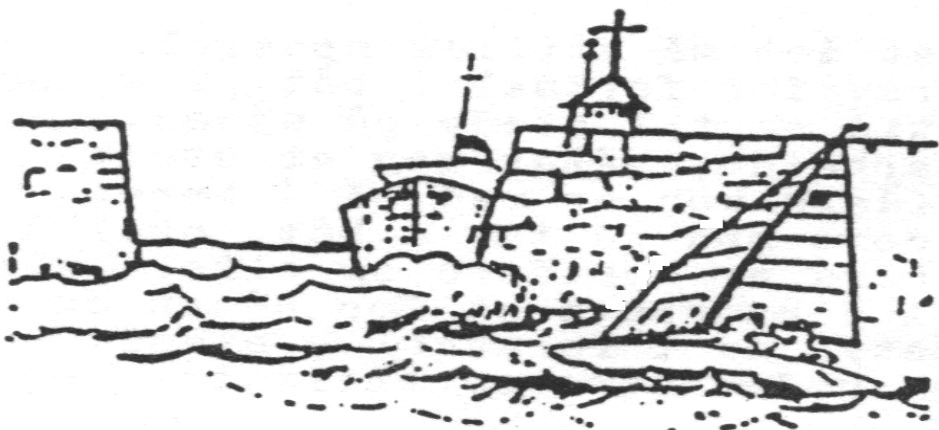
Maskindrevne fartøyer som leies ut til passasjerbefordring, skal ha passasjersertifikat utstedt av skipskontrollen. Skipperen skal ha tilsvarende offentlig godkjenning. Utleie er også om - eventuelt utenforstående er med på turen.

Unntak fra denne regelen er skip som ved enkelt leilighet fører passasjerer i farvann mindre enn stor kystfart.

Fartøy som har seil som hovedfremdriftsmiddel trenger ingen offentlige sertifikater så fremt fartøyet er mindre enn 25 br.t. eller mindre enn 15 meter. Fra juni 1988 er det kommet midlertidige vilkår for at et fartøy som ikke er maskindrevet skal kunne føre passasjerer, dette gjelder både utstyr og krav til fører.

PRIVATE FARTØYER

som nyttes i speiderarbeidet, må tilfredsstille de samme krav som for speiderbåter.

SERTIFIKATER FOR SKIPPERE

Ordningen med sertifikater skal medvirke til at ansvarshavende om bord i en speiderbåt er kvalifisert til å føre den. Alle sertifikater må tilfredsstilles både av speidere, rovere og ledere.

Sertifikatet gis for en bestemt båt eller en båttype, og gis for et bestemt farvann.

Sertifikatet gjelder for 5 år, og fornyes for 5 år av gangen forutsatt at innehaveren enten:

- har godkjent tjeneste som skipsfører eller styrmann og har utført funksjoner som anses for likeverdig med slik tjeneste i minst ett av de foregående fem år, eller
- har bestått godkjent prøve.

For å ta ut seiljoller, mindre robåter og lign. under oppsyn, kreves intet særskilt sertifikat, men tillatelse fra ansvarshavende leder. På samme måte kan speiderslupper og tilsvarende småbåter nyttes i lukket farvann etter lederens anvisning og godkjennelse.

Sertifikatene gjelder kun for førere av fartøy under 25 registertonn brutto som ikke skal ha passasjersertifikat. For øvrige fartøy kreves offentlige sertifikater, fra 1988 gjelder dette også seilfartøyer som fører passasjerer.

Konkrete krav til ansvarshavende om bord.

Sertifikatene gjelder kun for førere av fartøy under 25 register

- Ha tatt merket
- Alder
- Lederegenskaper som gjør vedkommende skikket.

Det å ha tatt et merke betinger ikke nødvendigvis at man skal kunne få et tilsvarende sertifikat. Sertifikatet betinger erfaring, fagdyktighet og lederegenskaper, ikke bare mange speiderår og alder.

Gjennomføringen av sertifikatsystemet medfører også visse konsekvenser. Disse kan kort oppsummeres slik:

1. Man må alltid sørge for at speiderbåtene er bemannet slik reglene tilsier hver gang de nyttes, uten unntakelse. Ved å tillate speidere uten tilstrekkelig sertifikat å nytte gruppens båter, påtar den ansvarlige leder seg selv et meget stort ansvar.
2. Gruppens eller enhetens leder er alltid ansvarlig for speiderne, og når lederne ikke er med, er den ansvarlig som lederne har gitt. ansvaret.
3. Den ansvarlige leder har anledning til å gi kommandoen til den om bord han/hun mener er best egnet. Der er ingen betingelse at den som har det høyeste sertifikatet eller at den som er eldst, skal ha kommandoen om bord i en speiderbåt.
4. Tilstrekkelige sertifikater gir den ansvarshavende om bord i båten selvsikkerhet og myndighet, noe som kan være avgjørende for sikkerhet og trivsel om bord.

SERTIFIKATER FOR BÅTBRUK

En større båt som har maskin, skal ha ombord både skipper og maskinsjef med tilstrekkelige sertifikater, eller en og samme person som innehar disse sertifikater.

OVERSIKT OVER FARTSOMRÅDER, ALDERSBESTEMMELSER OG FARTSTID FOR ULIKE SERTIFIKATER

DEKKSLINJE

LETTMATROS	ANNENSTYRMANN	FØRSTESTYRMANN
Helt innelukket farvann	Dagseilas i beskyttet farvann (beskyttet mot bølger og vind fra åpent hav).	Innaskjærs farvann (ingen strekning over 5 n.mil uten beskyttelse mot bølger og vind fra åpent hav).
	Mindre båt: 14 år Større båt: 16 år	Mindre båt 15 år Større båt 18 år
	Fem dagsturer med speiderbåt, deltatt i de viktigste arbeidene om bord.	Annenstyrman en sesong, i denne tid deltatt i 5 overnattingsturer med ansvar for navigeringen. Deltatt i alle arbeidene om bord som en skipper bør kunne.

OVERSTYRMANN	SKIPSFØRER
Liten kystfart. Norskekysten, ikke åpne havstrekninger over 25 n. mil, ikke over 20 n.mil av grunnlinjen.	Stor kystfart. Øst for Lindesnes-Limfjorden, vest for Karlskrona - Svinemunde, Nordsjø- og Østersjøfart.
20 år	21 år
Deltatt aktivt to sesonger. Turer i alt 30 dager. Kjenne vanskelige arbeider om bord. Ansvar for navigering i ukjent farvann.	Deltatt aktivt om bord i speiderbåter i 3 sesonger. Turer i alt 50 dager. Overstyrman en sesong. Skipper på 5 turer.

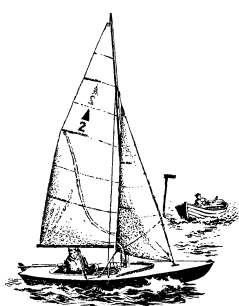
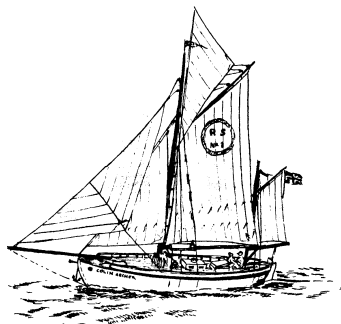
MASKINLINJE

ANNENMASKINIST	FØRSTEMASKINIST	MASKINSJEF
Innaskjærs FART.	Liten kystfart.	Stor kystfart.
Mindre båt: 15 år Større båt: 18 år	18år	21 år

Detaljert avgrensning av de forannevnte fartsområder fremgår av Sjøfartsdirektoratets forskrift.

Med større båt menes båt som:

1. kan oppnå større fart enn 10 knop (18,5 km/t), eller
2. har motor med større ytelse enn 10 hk (motorytelsen skal i denne forbindelse være antall HK oppgitt av motorfabrikanten), eller
3. har større lengde enn 8 meter (26,6 fot).

Eskadreseilas

For eskadreseilas der skipper på et større moderfartøy har overoppsyn med seilasen, kan mindre båter som følger eskadreseilasen, kan mindre båter som følger eskadreseilasen få redusert sertifikatkrav til skipper om bord:

- Lettmatrossertifikat er tilstrekkelig for dagseilas i beskyttet farvann.
- Annenstyrmann er tilstrekkelig for innaskjærs farvann.

Dette betinger at moderfartøyet hele tiden er så nær at skipperen om bord i dette reelt har kontrollen over hva den mindre båten foretar, og f. eks. kan ta denne på slep. Dessuten skal det være tilstrekkelig samband mellom båtene.

Kontroll av sertifikater

Gruppen oppnevner en kvalifisert person til å kontrollere sertifikatene. Det kan også søkes hjelp hos Skipskontrollen. Det beste er at en av lederne som kjenner medlemmene foretar kontrollen. Oppnevnes flere personer til kontrollen, bør disse dele oppgavene ut fra hvilke sertifikater det gjelder. Skal flere personer innen en gruppe kunne utstede samme type sertifikat, er det viktig at disse er enige om det nivå som skal kreves til de ulike sertifikatene.

Den teoretiske del til de høyeste sertifikatene, overstyrmann og skipsfører, kan speideren/lederen ta ved å

- avlegge offentlig Kystskippereksamen, eller
- ta navigasjonsdelen til Båtførersertifikatet (ikke Båtførerprøven), eller
- ha tilsvarende kvalifikasjoner.

BÅT OG UTSTYR

Gruppen skal utarbeide sjekkliste for hver båt når det gjelder sjødyktighet, flytemidler og øvrig utstyr. Sjekklistene skal godkjennes av NSF v/ den NSF oppnevner.

Det er utarbeidet vedlagte forslag til egne sjekklistes. Det gjelder en SJØDYKTIGHETSKONTROLL og en UTSTYRSKONTROLL.

Sjødyktighetskontrollen omfatter oppsett til en årlig og 5-årlig kontroll.

Utstyrskontrollen er basert på fartøyenes fartsområde. Det kan altså stilles ulike krav til utstyret avhengig av hvilket fartsområde fartøyet skal brukes i.

Fartsområdene refererer seg til hva som kreves for tilsvarende sertifikater førerne av fartøyene skal ha.

Kategoriene refererer seg til de områdene som nyttes til havkappseiling.

Åpne båter skal utstyres med fast monterte flytemidler etter nærmere regler som er fastsatt for hver enkelt båttype. Generelt gjelder at båten skal ha tilstrekkelig oppdrift i vannfylt tilstand til å bære en eller to speidere (avhengig av båtstørrelse) som kan begynne å øse. Samtidig må resten av mannskapet kunne støtte seg til båten mens de ligger i vannet og venter. Flytemidler skal fordeles så godt som mulig i hele båtens lengde og så høyt som mulig i båten, f.eks. forut og akter i båten, under skvettganger og tofter.

KONTROLL AV BÅT OG UTSTYR

Gruppen oppnevner en kvalifisert person til å kontrollere båtene. Intern kontroll utføres på fartøyer under 25 bruttoregistertonn som ikke skal ha offentlig sertifikat.

Båtene skal kontrolleres og godkjennes etter denne lista hvert år før sesongen starter, og om nødvendig før større turer og leirer. Hvert 5. år foretas en mer omfattende kontroll. Etter kontroll signerer kontrolløren sjekklista og sender denne til NSF. Gruppen bør selv ta nødvendige kopier.

For fartøyer som skal ha passasjersertifikat, eller som er større enn 25 bruttoregistertonn, skal Skipskontrollen foreta besiktigelse og godkjenning av fartøyet etter gjeldende offentlige regler. Utgiftene til denne besiktigelsen blir ettergitt av Sjøfartsdirektoratet, men eventuelle pålegg må den enkelte gruppe selv betale.

Kategorier for havkappseiling

FARTSOMRÅDE for sertifikater	Stor kystfart	Liten kystfart	Innaskjærs farvann	Beskyttet farvann
Kategori	1	2	3	4
Mindre båter opp til ca. 4,5 m (15 fot)			1)	x
Mellomstore båter opp til 8 m (26,6 fot)		1)	x	x
Store båter lenger enn 8 m (26,6 fot)	x	x	x	x

1) Kan gå mindre strekninger med stor følgebåt i godt vær og med god værmelding (eskadreseilas).

Er'e langt igjen, Ka'l . . . ?

VEILEDNING VEDR. KONTROLL

- Gruppen oppnevner en kvalifisert person til å kontrollere båtene gruppen bruker i sitt arbeid.
- Dette gjelder både båter gruppen eier, og båter gruppens speidere deltar om bord i under speidervirksomhet.
- Intern kontroll utføres på fartøyer som ikke er sertifikatpliktige p.g.a. størrelse, eller som skal ha offentlig sertifikat.
- Skipskontrollen på stedet kan for øvrig gi gode råd om hvordan båten bør være, og hvilket utstyr den bør ha.
- Båtene skal kontrolleres og godkjennes hvert år før sesongen starter, og om nødvendig før større turer og leire. Hvert femte år foretas en mer omfattende kontroll.
- Etter kontrollen signerer kontrolløren sjekklisten, og fører inn tillatt fartsområde, evt. pålegg som må gjennomføres før båten tas i bruk.
Evt. kan det gis begrensninger i bruk og fartsområde inntil mangler og feil er utbedret.
- Om uhell eller ulykker skulle skje med båten, er det viktig at det utfylte kontrollheftet er betryggende oppbevart.